

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM

2017-06-14

Meddelad i Stockholm

Mål nr

22504-16

1

SÖKANDE

Mawell Consulting AB, 556432-3748

Solna Torg 19

171 45 Solna

Ombud: Advokat Kristian Pedersen & bitr. jurist Johan Falk

Advokatfirman Kahn Pedersen KB

Box 16119

103 23 Stockholm

Ombud: Advokat Hans Nicander

Nicander Advokatbyrå AB

Strandvägen 7 A

114 56 Stockholm

MOTPART

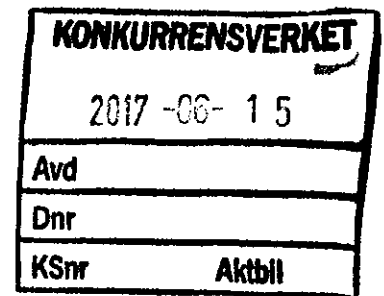
Inera AB, 556559-4230

Box 177 03

118 93 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 828740

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		08:00-16:30
		www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Inera AB genomför en avropsförfrågan (Avropet) genom förnyad konkurrensutsättning från ramavtal (Ramavtalet) som är resultatet av Ineras upphandling avseende applikationsförvaltning, dnr 201506-036. Ramavtal har tecknats med 12 leverantörer. Avropet avser tjänsteobjekten Vaccination Svevac (Svevac) och Infektionsverktyget (IV).

Mawell Consulting AB yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att Avropet ska göras om. Som skäl anförs att Inera har genomfört Avropet i strid med 5 kap. 2 och 7 §§ lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU), samt likabehandlingsprincipen och transparensprincipen och därmed i strid med 1 kap. 9 § LOU, genom att väsentligen avvika från villkoren i det ramavtal på vilket Avropet baserats. Inera har vidare brutit mot transparensprincipen genom att tillämpa en avropsförfrågan vilken, med avseende på kraven på resurser och prissättning, varit så otydlig att det inte på förhand varit möjligt för anbudsgivarna att få en rättvisande uppfattning om hur Inera skulle komma att genomföra bedömningen av anbuderna i Avropet och hur anbuderna skulle utformas. Ineras överträdelser av LOU har medfört att Mawell fått påtagligt försämrade möjligheter till framgång i Avropet, och att Mawell därigenom gått miste om kontraktet. Mawell har således lidit, eller riskerar i vart fall att lida, skada i den mening som avses i 16 kap. 6 § LOU.

Inera AB yrkar att förvaltningsrätten avslår Mawells ansökan om överprövning.

VAD PARTERNA I HUVUDSAK ANFÖRT

Utvärderingsmodellen

Mawell

Vid en genomgång av resultatet av Avropet kan konstateras att utvärderingen av mervärdeskriterierna endast fått mycket begränsad påverkan på resultatet i Avropet.

Ett förväntat och adekvat utfall hade varit att mervärden tillmätts omkring hälften av den betydelse som pris fått i Avropet, eftersom mervärden tilldelats omkring hälften av den vikt som priskriteriet åsatts. I praktiken har Inera dock låtit priset bli ensamt utslagsgivande, eftersom flera leverantörer fått samma eller mycket lika poäng för mervärden.

De angivna proportionerna i utvärderingen för pris (70 procent) och mervärden (30 procent) har i utvärderingen förskjutits och getts andra proportioner. Det sätt på vilket utvärderingsmodellen har tillämpats i praktiken har inte varit ändamålsenligt, eftersom hänsyn inte tagits till den kvalitativa aspekten av de lämnade anbuden. Det sagda har lett till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i Avropet inte har antagits. Den angivna tilldelningsgrunden har således inte fått genomslag.

Viktningen mellan pris och mervärden i Avropet är i teorin acceptabel, men den måste få samma genomslag även i praktiken, det vill säga den använda skalan måste möjliggöra en differentiering som motsvarar skillnaderna i viktning. Skalan måste också användas i praktiken så att modellen får avsett genomslag. Utvärderingsmodellen har således inte varit ägnad att ge ett rättvisande resultat och säkerställa att det objektivt sätt ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kunnat antas (se RÅ 2002 ref. 50).

Eftersom tilldelningskriteriernas inbördes viktning inte har framgått av Ramavtalet har anbudsgivarna inte vetat hur tilldelning vid avrop skulle komma att ske. När Inera i Avropet har utformat och använt sig av en avropsförfrågan med en viktning av tilldelningskriterier som inte framgått av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet, har Inera således agerat i strid med transparensprincipen och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU, och dessutom mot bestämmelserna i 5 kap. 2 § och 7 § LOU, eftersom avropsförfrågan innebär en väsentlig avvikelse från Ramavtalet. Att ange tilldelningskriteriernas inbördes viktning först i samband med Avropet är inte tillåtet, eftersom transparensprincipen kräver att samtliga anbudsgivare ska få klart för sig hur tilldelning av kontrakt enligt ramavtalet kommer att ske redan när de tar del av förfrågningsunderlaget till detsamma (se RÅ 2010 ref. 97).

Inera

Inera har valt en absolut utvärderingsmodell med tilldelningskriterierna pris 70 % och mervärden 30 %. Utvärderingsmodellen är vanligt förekommande och innebär att beroende på hur mycket mervärde anbudet bedöms medföra kan det offererade priset komma att sänkas med max 30 %. Det belopp som man erhåller efter avdraget för mervärdet utgör anbudets utvärderingspris. Det anbud som har lägst pris kommer att antas. Utvärderingsmodellen finns väl beskriven i bilaga 6 till avropsförfrågan. Där finns även exempel på hur prisavdraget från mervärdesbedömningen påverkar det offererade priset.

Av utvärderingsprotokollet framgår att utvärderingsmodellen har fått en sådan påverkan på utvärderingspriset som man kan förvänta sig vid fördelningen pris 70 % och mervärden 30 %. Av förfrågningsunderlaget framgår att tilldelningskriteriet pris väger tyngre än mervärdet. Detta är

således något som anbudsgivarna har att ta hänsyn till vid utformande av sitt anbud.

Sammanfattningsvis är utvärderingsmodellen tydligt beskriven i avropsförfrågan och den har tillämpats helt i enlighet med vad som angetts i avropsförfrågan. Utvärderingsmodellen har således lett till ett helt rättvisande resultat i enlighet med vad som angetts i förfrågningsunderlaget.

Utvärderingskriterier (tilldelningskriterier) och mervärde

Mawell

När Inera i Avropet har utvärderat de använda tilldelningskriterierna har Inera felaktigt använt sig av bör-krav som inte finns angivna i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. När anbuden till Ramavtalet utvärderades, skedde det bl.a. genom att kompetens definierades på visst sätt. Att utvärderingen i Avropet skulle ske på annat sätt genom nya krav, vilka omdefinierar vad som avses med kompetens, och dessutom utvärderade på ett binärt sätt genom ja/nej-frågor till referenspersoner har inte framgått av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet vilket är en förutsättning för att kraven ska få användas vid Avropet. Det kan här också ifrågasättas om ja/nej-frågor är en ändamålsenlig metod för utvärdering i en upphandling av nu aktuellt slag.

Inera har således i denna del utformat och använt en avropsförfrågan som strider mot transparensprincipen och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU, och dessutom mot bestämmelserna i 5 kap. 2 § och 7 § LOU, eftersom den innebär en väsentlig avvikelse från Ramavtalet. Om förvaltningsrätten skulle finna att avropsförfrågan i denna del inte utgör en väsentlig avvikelse från Ramavtalet har det i vart fall inte gått, eller varit orimligt svårt, att som anbudsgivare bilda sig en uppfattning om vilka

tilldelningskriterier som kunde komma att aktualiseras vid avrop, eftersom Inera har kopplat dem till omständigheter som inte har angetts eller annars varit synbara i Ramavtalet eller dess förfrågningsunderlag.

Kompetens och erfarenhet är angivna i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. Kriteriet Nyckelroller nämns överhuvudtaget inte i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet.

Inera specificerar visserligen att "bedömning av Leverantörens bemanning av nyckelroller med kompetens och/eller erfarenhet som ska användas i det specifika uppdraget". Av citerad del framgår att det som ska bedömas beträffande nyckelrollerna är kompetens och/eller erfarenhet, vilka är tilldelningskriterier som är angivna i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. Kopplingen till nyckelroller framgår emellertid inte av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet, utan först i Avropet. En logisk och semantiskt korrekt tolkning, som inte förutsätter nyckelroller, är att efterfrågad och bedömd kompetens och erfarenhet ska avse anbudsgivarens kompetens och erfarenhet, och inte till specifika anställda (nyckelpersoner) kompetens och erfarenhet. Det är anbudsgivaren som lämnar anbud och det är också hos anbudsgivaren som kompetens och erfarenhet, från anställda nyckelpersoner, aggregeras. Dessutom bör framhållas att anställda kan säga upp sig, eller av annan anledning bli otillgängliga, och att det även av den anledningen är mer sakligt korrekt att utvärdera anbudsgivarnas förutsättningar att utföra det uppdrag som avropas.

Om Inera avsett att tilldelningskriterierna kompetens och erfarenhet skulle vara knutna till nyckelroller har Inera varit skyldigt att ange detta, och det redan förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. Det har Inera emellertid inte gjort.

Arbetsätt har angetts som ett tilldelningskriterium i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. I likhet med vad som angetts ovan saknas emellertid kopplingen till det som Inera de facto har utvärderat i Avropet, det vill säga arbetsätt kopplat till vid var tid gällande processmanual för applikationsförvaltning. Om Inera velat att utvärderingskriteriet arbetsätt skulle vara kopplat till vid var tid gällande processmanual har Inera varit skyldigt att ange det, och detta redan i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. Ytterligare mätverktyg får användas vid utvärderingen endast under förutsättning att dessa håller sig inom ramen för förfrågningsunderlaget (se RÅ 2002 ref. 50). Så har inte varit fallet i Avropet, eller i vart fall har det inte angetts tillräckligt tydligt i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet för att möjliggöra användningen av ett sådant tilldelningskriterium vid Avropet.

Om förvaltningsrätten skulle finna att avropsförfrågan i denna del inte utgör en väsentlig avvikelse från Ramavtalet har det i vart fall inte gått, eller varit orimligt svårt, att som anbudsgivare bilda sig en uppfattning om vilka tilldelningskriterier som kunde komma att aktualiseras vid avrop, eftersom Inera har kopplat dem till omständigheter som inte har angetts eller annars varit synbara i Ramavtalet eller dess förfrågningsunderlag.

Mawell, som är nuvarande leverantör och förvaltare av IV och Svevac, har fått lägre mervärdespoäng än anbudsgivare som helt uppenbart inte har sådan domänspecifik kompetens som kravstälts exempelvis vad avser vaccinationsverksamhet, vårdrelaterade infektioner och antibiotikaanvändning. Mawell, som har de efterfrågade kompetenserna, borde därför på objektiva grunder ha fått högre mervärdespoäng än anbudsgivare som inte har samtliga efterfrågade kompetenser. Eftersom poängsättningen inte har skett på det sätt som Inera har angett, är Mawells uppfattning att utvärderingen istället har skett godtyckligt, vilket inte är tillåtet enligt LOU. Vidare kan, som nämnts ovan, konstateras att Inera vid utvärderingen av anbuden inte tillämpat skalan fullt ut, det vill säga inte låtit skillnader

mellan anbuderna återspeglas i utvärderingen, vilket fått till följd att den angivna tilldelningsgrunden i praktiken inte fått genomslag.

Inera

Mawell menar att Inera använt utvärderingskriterier som inte har stöd i förfrågningsunderlaget till ramavtalsupphandlingen. Vad Mawell anför är felaktigt.

Mervärdet avseende nyckelroller utgör en utvärdering av anbudsgivarens kompetens och erfarenhet. Anbudsgivarens erfarenhet och kompetens är angiven som utvärderingskriterium i Ramavtalets administrativa föreskrifter. Någon avvikelse i utvärderingen i avropsförfrågan jämfört med vad som anges i Ramavtalets förfrågningsunderlag föreligger därmed inte, varför grund för ingripande saknas. En anbudsgivares nyckelpersoners skicklighet är självfallet helt avgörande för leverantörens förmåga att utföra föremålet för Avropet och därmed ett lämpligt sätt att utvärdera en anbudsgivarens kompetens och erfarenhet.

Vad gäller mervärdet gällande arbetssätt i avropsförfrågans avsnitt 3 kan det kort konstateras att arbetssätt är angivet som ett utvärderingskriterium i ramavtalets administrativa föreskrifter. Att en anbudsgivare beskriver sin processmanual är en naturlig del av beskrivningen av anbudsgivarens arbetssätt och således också ett lämpligt sätt att utvärdera arbetssättet på. Någon avvikelse från vad som angivits i Ramavtalets förfrågningsunderlag föreligger därmed inte.

Slutligen kan det konstateras att Mawell, precis som övriga anbudsgivare i avropsförfrågan, kunnat ta del av bilaga 6 till avropsförfrågan där det utförligt specificeras hur utvärderingen kommer att ske avseende såväl nyckelroller som anbudsgivarens arbetssätt. Några otydligheter i denna del

föreligger inte. Mawell har inte på något sätt konkretiserat hur Mawell lidit skada av att utvärderingens genomförande grundligt beskrivits i avropsförfrågan, något som tvärtom ökar transparensen för anbudsgivarna. Grund för ingripande saknas och ansökan om överprövning ska avslås.

Mawell gör även gällande att de bör-krav som Inera använt sig av i avropet inte finns angivna i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet.

I Ramavtalets administrativa föreskrifter punkt 4.9 framgår de utvärderingskriterier som Inera kommer att använda vid avrop. Som framgått ovan har Inera också tillämpat dessa utvärderingskriterier i avropsförfrågan. Någon avvikelse föreligger därmed inte.

Det ligger sedan i sakens natur att de konkreta bör-kraven i varje framtida avrop inte kan anges redan i ramavtalets underlag. Den upphandlande myndigheten kan lika lite som leverantörerna förutse vilka avrop som kommer att göras och vilka behov som kommer att uppstå. De faktiska bör-kraven, och övriga särskilda villkor anpassade för avropet, upprättas istället inför varje avrop. Detta är hela poängen med en förnyad konkurrensutsättning och uttryckligen tillåtet enligt 5 kap. 7 § LOU. Mawell har tagit del av underlaget för avropsförfrågan precis som övriga leverantörer och har haft alla förutsättningar för att inge ett konkurrenskraftigt anbud. Att Mawell inte tilldelats avtal i den förnyade konkurrensutsättningen beror inte på underlagets beskaffenhet utan p.g.a. att annat anbud var ekonomiskt mer fördelaktigare. Grund för ingripande saknas.

Man kan således konstatera att någon avvikelse från vad som angivits i Ramavtalets förfrågningsunderlag därmed inte föreligger. Varje normalt omsorgsfull anbudsgivare har dessutom lätt kunnat utläsa kopplingen till tilldelningskriterierna. Därutöver har Inera svårt att se på vilket sätt Mawell lidit någon skada i denna del. Mawell har förmått prestera ett

konkurrenskraftigt anbud som har kvalificerat sig för utvärdering och poängsatts i enlighet med Avropet. Det saknas således grund för ingripande i denna del.

Prissättning och prisutvärderingen

Mawell

Ramavtalet innehåller bestämmelser som innebär att de priser som anbudsgivarna offererar vid avrop ska hållas inom samma tillåtna intervall inom samma konsultroll samt tillåtna intervall inom samma kompetensnivå. Det kan inte råda något tvivel om att dessa bestämmelser utgör sådana villkor som avses i 5 kap. 7 § LOU. Eftersom villkoren har tagits in i och angetts i Ramavtalet, har Inera vid genomförande av Avropet, varit skyldigt att hålla sig till villkoren, vilka Inera alltså självt har bestämt.

Mawell vill i denna del understryka att det inte endast är Mawell som har uppfattat att de nämnda bestämmelserna utgjort villkor enligt Ramavtalet, vilka varit styrande för Avropet. Flera andra anbudsgivare har också uppfattat Ramavtalets bestämmelser som bindande villkor och har därför också offererat priser i Avropet i enlighet med dessa villkor. Det är korrekt, som Inera har berört, att Mawell inte säkert kan veta att dessa anbudsgivare har uppfattat villkoren på det sättet. Vad Mawell, liksom alla andra som har tagit del av Ramavtalet och Avropet, däremot kan konstatera, är att dessa andra anbudsgivare de facto har offererat priser i enlighet med villkoren i Ramavtalet. Det är inte rimligt, eller till någon del sannolikt, att detta skulle vara en tillfällighet.

I förfrågningsunderlaget i upphandlingen av Ramavtalet, bilaga 2 avsnitt 5, anges bl.a. att priserna ska vara tak-timpris under hela avtalsperioden och att de ska anges per konsultroll och kompetensnivå samt att förutsättningar för

prissättning av de tak-timpriser som anbudsgivaren erbjuder beskrivs under flik 1 i bilaga 3 till förfrågningsunderlaget. Av informationen i den aktuella fliken framgår att priserna ska hållas inom tillåtna intervall inom samma konsultroll samt tillåtna intervall inom samma kompetensnivå. Det framgår vidare av avropsförfrågan, bilaga 4 punkten 2.3, att kravspecifikationen från Ramavtalet gäller för Avropet. Det innebär att de priser och villkor som kravställts, och av leverantörerna offererats, i upphandlingen av Ramavtalet också är gällande i Avropet.

Eftersom Inera inte har angett i Avropet, vilket är en absolut nödvändighet, att de kravställda prisintervallerna inte skulle gälla har Inera använt en avropsförfrågan som strider mot transparensprincipen och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU, och dessutom mot bestämmelserna i 5 kap. 2 § och 7 § LOU, eftersom avropsförfrågan innebär en väsentlig avvikelse från Ramavtalet. Det framgår också tydligt att vissa anbudsgivare i Avropet har lämnat priser i enlighet med den tolkning som Inera nu gör gällande och att detta inneburit att de fått en konkurrensfördel i förhållande till Mawell.

De priser som anbudsgivarna lämnar i samband med avrop måste således hållas inom samma tillåtna intervall inom samma konsultroll samt tillåtna intervall inom samma kompetensnivå som vid upphandlingen av ramavtalet. Detta eftersom en förnyad konkurrensutsättning ska ske i enlighet med villkoren i ramavtalet och kontrakt ska tilldelas baserat på de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet. I sammanhanget kan konstateras att det inte heller finns något i avropsförfrågan som anger att andra villkor eller förutsättningar än vid upphandlingen av ramavtalet ska tillämpas vid avrop, vilket enligt 5 kap. 7 § LOU är en absolut nödvändig förutsättning för att få tillämpa andra villkor än vid ramavtalsupphandlingen.

I Avropet har Inera, trots vad som sagts ovan, godtagit anbud som avviker från de tillåtna intervallen inom samma konsultroll och tillåtna intervallen inom samma kompetensnivå på ett sätt som innebär en högst påtaglig prisdumpning (osund strategisk anbudsgivning). Inera har således utformat och använt en avropsförfrågan som strider mot transparensprincipen och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU, och dessutom mot bestämmelserna i 5 kap. 2 § och 7 § LOU, eftersom den innebär en väsentlig avvikelse från ramavtalet.

Det kan vidare konstateras att den avropsförfrågan som använts innebär att Inera godtagit anbud i Avropet, vilka avviker från de i upphandlingen av Ramavtalet stipulerade villkoren för hur offererade priser får förhålla sig till, och avvika maximalt ifrån, varandra. Även detta innebär att avropsförfrågan utformats och använts på ett sätt som strider mot transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Vid en läsning av andra anbud i Avropet, exempelvis Kentors, kan konstateras att, trots att den offererade timkostnaden är belagt med anbudssekretess, att timpriset för samma konsultroller inte har varit konsekvent för applikationsförvaltningen respektive för vidareutvecklingen av IV och Svevac som även gäller i Avropet, anges att ”priserna ska vara takpris under avtalsperioden och anges per konsultroll och kompetensnivå”. Det innebär, vilket framgår av ordalydelsen, att ett (1) pris per konsultroll kan anges och att detta, samma, timpris ska anges både för applikationsförvaltningen och för vidareutvecklingen. Mawell menar därför att anbudsgivarna haft fog för att utgå ifrån att en konsultroll kan rendera ett (1) offererat timpris. Inera har dock godtagit flera anbud där samma konsultroll har prissatts med olika timpris för applikationsförvaltning respektive för vidareutveckling. Om Inera haft för avsikt att använda sig av en annan modell för angivande av timpriser i Avropet, har Inera haft en skyldighet att precisera detta i enlighet med enligt 5 kap. 7 § LOU, vilket inte har skett.

Med hänsyn taget till såväl semantiken som sammanhanget menar Mawell att bolaget haft fog för att uppfatta det som att ett pris per konsultroll och kompetensnivå skulle anges och detta följer av uttryckssättet ”per konsultroll och kompetensnivå”, dvs. om samma konsultroll och kompetensnivå finns inom båda tjänsteområdena applikationsförvaltning och vidareutveckling ska priset per konsultroll och kompetensnivå vara detsamma, eftersom det ska anges per konsultroll och kompetensnivå, inte per respektive tjänsteområde. Mawell konstaterar också och vill framhålla att de olika anbudsgivarna i denna del uppfattat förfrågningsunderlaget på olika sätt.

Att detta är den korrekta tillämpningen och tolkningen av Ramavtalet, med avseende på vad som gäller för prissättning i samband med senare avrop under Ramavtalet, och också den tillämpning och tolkning som Inera har avsett framgår även av avropshandlingarna i ett annat av Inera nyligen initierat avrop under Ramavtalet avseende en annan tjänst, (Katalogtjänst HSA).

I detta nya avrop avseende Katalogtjänst HSA anger Inera följande:

”Leverantörens timpriser ska följa Ramavtalets villkor för tillåtna intervall inom samma konsultroll samt tillåtet intervall inom samma kompetensnivå.”

I dessa nya avropshandlingar bekräftar således Inera uttryckligen det som Mawell från början hävdade i förevarande mål, nämligen att Ramavtalet innehåller villkor som är styrande för anbudsgivarnas prissättning i alla avrop som senare görs under Ramavtalet, och som innebär att det finns vissa intervall som är de enda tillåtna, inom samma konsultroll och inom samma kompetensnivå. I avropet avseende Katalogtjänst HSA tillämpar Inera

således villkoren för prissättning på det sätt som föreskrivs i Ramavtalet, och förutsättningarna för prissättningen är tydligt och korrekt beskrivna.

Inera

Det ligger i sakens natur att den upphandlande myndigheten vid en förnyad konkurrensutsättning kan precisera villkoren i ramavtalet och komplettera dem med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget, annars hade en förnyad konkurrensutsättning varit obehövlig. Inera har således i enlighet med LOU varit fria att precisera och komplettera villkoren för avropet, vilket också har skett.

I förfrågningsunderlaget till Ramavtalet stadgas följande: *"Tak-timpriser ska anges i heltal och i svenska kronor, exklusive moms. Opreciserade prisangivelser av typen intervall, "cirka", villkorade svar, förklaringar och hänvisningar till andra celler är inte tillåtet. Tak-timpriser anges i markerade fält under flik 2 och skall följa nedanstående tillåtna intervall inom samma konsultroll samt tillåtet intervall inom samma kompetensnivå. Vid avrop från ramavtalet får anbudsgivaren inte offerera priser som överstiger de i flik 2 angivna tak-timpriserna"*.

Av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet, Administrativa föreskrifter, punkterna 4.8 "Avrop" och 4.9 "Utvärderingskriterier vid avrop" anges bl.a. att avrop kommer att ske i enlighet med bestämmelserna för förnyad konkurrensutsättning i 5 kap. 7 § första stycket LOU. Vidare anges de utvärderingskriterier som Inera kan använda sig av för att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet vid den förnyade konkurrensutsättningen, däribland pris.

I avropsförfrågan, punkten 3, "Ersättning och betalning", anges bl.a. följande: *"Avseende prissättningen av Tjänsten, gäller de förutsättningar och avropspriser som anges i Bilaga 4"*.

I bilaga 5 till avropsförfrågan, punkten 5, "Prissättning av avrop", anges förutsättningarna för prissättningen vid avrop. Även i denna del hänvisas till bilaga 4 i avropsförfrågan.

I bilaga 4 till avropsförfrågan, under rubriken "Förutsättningar för avropspriser och utvärdering", anges bl.a. att *"leverantören är bunden av de takpriser som är lämnade i Ramavtalet. Leverantörens timpriser får således inte överstiga nämnda takpriser"*.

Av det ovan redovisade framgår att vid avrop från Ramavtalet får anbudsgivaren inte offerera priser som överstiger de angivna tak-timpriserna, vilket även har angetts i avropsförfrågan. Det är således tillåtet att vid avrop från Ramavtalet offerera timpriser som understiger de offererade tak-priserna. Den prisintervallsmodell som användes vid utvärderingen i upphandlingen av Ramavtalet var endast ett utvärderingskriterium i den upphandlingen. Prisintervallsmodellen utgör således inte ett ramavtalsvillkor som ska tillämpas vid avrop från Ramavtalet. Med hänsyn till det som har redovisats ovan kan man konstatera att förutsättningarna för prissättningen tydligt framgår av avropsförfrågan.

Mawell har anfört att det i avropsförfrågan har angetts att kravspecifikationen från Ramavtalet gäller för Avropet. Enligt Mawell innebär detta att de priser och villkor som kravställts i upphandlingen av Ramavtalet också är gällande i Avropet.

Kravspecifikationen från Ramavtalet innehåller dock inga krav gällande priser, utan innehåller bara de krav som gäller vid fullgörande av de tjänster som avropas från Ramavtalet.

Hur priser ska offereras i avrop är därmed entydigt och klart beskrivet och framgår redan av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet. Därutöver kan det noteras att Mawell inte ställt en enda fråga inom ramen för frågor och svar avseende hur prissättningen ska ske, vilket naturligtvis är märkligt om Mawell ansett att underlaget varit otydligt i denna del. Att Mawell läser in krav i avropsförfrågan och ramavtalsunderlaget som inte existerar är inget som Inera kan råda över eller klandras för. För en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare har det inte förelegat några som helst svårigheter att förstå hur priser ska offereras. Det kan även konstateras att Mawell är ensam i dess tolkning i förhållande till övriga anbudsgivare.

Vidare har Mawell anfört att timpriset för samma konsultroller inte har varit konsekvent för applikationsförvaltning respektive för vidareutveckling av IV och Svevac. Mawell anser att det i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet anges att ett pris per konsultroll kan anges och att detta, samma, timpris ska anges både för applikationsförvaltningen och för vidareutvecklingen. Enligt Mawells mening framgår detta av ordalydelsen i följande text: *"priserna ska vara takpris under avtalsperioden och anges per konsultroll och kompetensnivå"*.

Inledningsvis måste Inera klargöra att det som Mawell påstår är direkt felaktigt. Det framgår inte alls av ordalydelsen i den ovan återgivna texten att anbudsgivarna måste offerera samma pris per konsultroll både vad gäller applikationsförvaltningen och för vidareutvecklingen. Inera kan inte se hur man kan dra den slutsatsen som Mawell gör texten.

Vidare framgår det uttryckligen av bilaga 4 till avropsförfrågan att olika priser kan offereras för applikationsförvaltning respektive vidare utveckling, genom att priser kan anges separat. Skulle samma priser offereras hade det varit ologiskt att kräva att leverantörerna ska fylla i de individuella priserna på två separata ställen, det hade då naturligtvis räckt med att ange priser en gång. Mawells tolkning saknar helt stöd i underlaget och framstår som konstlad. Vidare finns det heller inget stöd för Mawells påstående att flera leverantörer tolkat kraven i avropsförfrågan på samma sätt. Att vissa leverantörer offererat samma priser i båda delarna innebär inte att leverantören uppfattat det som ett tvång att göra på det sättet. Därutöver kan det noteras att Mawell inte ställt en enda fråga inom ramen för frågor och svar avseende hur avropspriser ska anges, vilket naturligtvis är märkligt om Mawell ansett att underlaget varit otydligt i denna del.

Hur priser ska offereras i avrop är därmed entydigt och klart beskrivet och framgår redan av förfrågningsunderlaget till ramavtalet. Mawells tolkning saknar helt stöd i underlaget. Det bör återigen påpekas att Mawell är ensam i sin tolkning i förhållande till övriga anbudsgivare. Någon överträdelse av bestämmelserna i LOU föreligger inte och grund för ingripande saknas följaktligen.

Alla avrop som görs ifrån Ramavtalet räknas i enlighet med bestämmelserna i LOU som en egen upphandling. Man kan således inte lägga något som sker i en upphandling till grund för bedömning i en annan upphandling. I avropet avseende "Katalogtjänst HSA" har Inera medvetet valt att använda sig av en annan prissättning än den som användes i Avropet.

Kravspecifikationen till Ramavtalet innehåller inga krav gällande priser, utan innehåller bara de krav som gäller vid fullgörande av de tjänster som avropas från Ramavtalet. Det är således en olycklig formulering av Inera att hänvisa till Ramavtalets villkor avseende prissättning. Det som egentligen

avses är de villkor avseende prissättning som angavs i förfrågningsunderlaget till upphandlingen av Ramavtalet.

Sammanfattningsvis kan man av det ovan anförda konstatera att Inera inte har avvikit från förutsättningarna för prissättning och prisutvärdering i Ramavtalet.

Kraven på resurser

Mawell

I bilaga 4 till avropsförfrågan, avropspriser anges beträffande resursåtgång för applikationsutveckling att ”det kommer ta max 4 men mer än 3 heltidsanställda per månad”.

Mawell menar att anbudsgivarna därför haft fog för att utgå från att det funnits en övre gräns som inte fick överstigas, 4, och en undre gräns som inte fick understigas, mer än 3. Inera har dock godtagit flera anbud trots att anbudsgivarna inte har angett resursåtgången inom det aktuella intervallet, utan angett resursåtgången till 3,00, vilket inte är mer än 3.

Otydligheten i denna del utgörs av två delmoment. Dels anger Inera, i svaret till fråga 37, att ”detta är dock endast en uppskattning och leverantörerna är inte bundna av denna”. Ordalydelsen ger vid handen att anbudsgivarna inte är bundna av uppskattningen. Fortsättningen på samma svar säger dock någonting helt annat. ”Ramarna för vad som är tillåtna värden framgår av texten ovanför tabellen i Bilaga 4.”. Uttrycksättet tillåtna värden kan bara förstås på ett sätt, dvs. att aktuella värden är tillåtna och att alla andra värden är otillåtna. I den del av Bilaga 4 som det hänvisas till anges tillåtna värden som ”max 4 men mer än 3 heltidsanställda per månad”. Den fullständiga

meningen ur svaret på fråga 37, ska således läsas som: "Tillåtna värden är max 4 men mer än 3 heltidsanställda per månad"

Det är, per definition, otydligt att ange att anbudsgivarna inte är bundna att ange resurser på ett visst sätt och sedan uttryckligen kräva att resurserna ändå ska anges på visst sätt, enligt vad Inera uttryckligen benämner som det "tillåtna". Det är vidare, per definition, otydligt att ange ramar för vad som är tillåtna värden och sedan utvärdera andra (således otillåtna) värden. Det är givetvis ingen slump att anbudsgivarna har angett resurser på det sätt som har skett i Avropet, eftersom Inera de facto har angett att tillåtna värden är de värden som är max fyra men mer än tre. För att inte riskera att diskvalificeras genom att inte uppfylla obligatoriska krav har alltså den försiktige anbudsgivaren haft att rätta sig efter Ineras uttryckliga instruktioner, trots att dessa har varit otydliga då de har angetts både som en uppskattning och som ett krav.

Frågan om resurser är den enskilt viktigaste frågan i Avropet sett till det pris som kan offereras. Utrymmet för förvaltningsrätten att tolerera otydligheter i denna del av avropsförfrågan bör således vara mycket begränsat. Det noteras, och är anmärkningsvärt, att Inera inte med ett ord, i något av sina yttranden, har kommenterat hur Inera menar att ordet "bedömning" skulle kunna ha samma innebörd som "tillåtna värden".

Om Inera på förhand hade klargjort vilka krav som ställts på anbudet, dvs. om avropsförfrågan varit tydligt utformad, skulle Mawell ha fått korrekt information om hur Inera skulle komma att bedöma anbudet, och Mawell skulle då ha fått möjlighet att utforma sitt anbud på ett annat och ännu mer konkurrenskraftigt sätt.

Inera har således brutit mot transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU, och detta har inneburit att Mawell har fått försämrade möjligheter att tilldelas kontraktet i Avropet.

Inera

I bilaga 4 till avropsförfrågan, "Förutsättningar", anges bl.a. följande:
"Inera gör den bedömningen att åtagandet avseende applikationsförvaltning exklusive vidareutveckling sammanlagt kommer att ta [X] heltidsanställda per månad i anspråk. Notera att den vägledning som Inera har gett beträffande bemanning, endast är en uppskattning och ytterst är det Leverantören som ansvarar för att ha den bemanning som krävs för att uppfylla samtliga krav och åtagande enligt Avropsförfrågan".

I bilaga 4 till avropsförfrågan, "Avropspris", anges bl.a. följande: *"Inera gör den bedömningen att åtagandet avseende applikationsförvaltning exklusive vidareutveckling sammanlagt kommer att ta max. 4 men mer än 3 heltidsanställda per månad i anspråk".*

Som tydligt framgår av det ovan redovisade har Inera i avropsförfrågan angett att den bedömning av resursåtgång som Inera har angett endast utgör en uppskattning. Anbudsgivaren är således fri att göra sin egen bedömning av resursåtgången för tjänsten och är inte bunden av Ineras uppskattning.

Av frågor och svar, nr 37, framkommer följande på frågan "Hur har Inera kommit fram till resursinsatsen för förvaltningsåtagandet?". Ineras bedömning, av resursinsats för förvaltning av Svevac och Infektionsverktyget baseras på den tid som befintlig leverantör har lagt ned under det senaste året i kombination med hur mycket tid vi tror att det krävs under den kommande avtalstiden. Detta är dock endast en uppskattning och

leverantörerna är inte bundna av denna. Ramarna för vad som är tillåtna värden framgår av texten ovanför tabellen i Bilaga 4.

Enligt Ineras mening kan det inte bli tydligare att den bedömning som Inera gjort inte är bindande för anbudsgivarna. Hur Mawell kommit fram till någon annan slutsats går inte att begripa. Det anges i såväl underlaget som i frågor och svar att Ineras bedömning endast utgör en icke-bindande uppskattning och inte är ett krav.

Det kan noteras att Mawell även i denna del ger sken av att ha förmågan att förstå hur övriga anbudsgivare har resonerat kring sina anbud, genom Mawells grundlösa påståenden om hur andra leverantörer tolkat kravet ifråga. Att leverantörer angett värdet 3 eller 4 ger endast uttryck för dessas bedömning av resursåtgången, inget annat. Även i denna del kan det noteras att Mawell inte ställt en enda fråga inom ramen för frågor och svar avseende resursåtgång, vilket naturligtvis är märkligt om Mawell ansett att underlaget varit otydligt i denna del.

Mot denna bakgrund föreligger ingen överträdelse av LOU och ansökan om överprövning ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling har genom lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, som trädde i kraft den 1 januari 2017, upphävts. Av övergångsbestämmelser framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Den aktuella upphandlingen påbörjades innan den 1 januari 2017 varför lagen (2007:1091) om offentlig upphandling är tillämplig.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förutsättningarna för varje upphandling fastställs i förfrågningsunderlaget. Det står en upphandlande myndighet fritt att uppställa vilka krav man vill så länge kraven är förenliga med LOU och de gemenskapsrättsliga principerna.

Av reglerna om förnyad konkurrensutsättning i 5 kap. LOU följer att den upphandlande myndigheten inbjuder ramavtalsparterna att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget. Däremot är det inte tillåtet för en upphandlande myndighet att lägga helt nya villkor för tilldelning som inte angetts i det ursprungliga förfrågningsunderlaget. Det är således förfrågningsunderlaget till den ursprungliga ramavtalsupphandlingen som sätter de yttersta ramarna för hur senare förnyade konkurrensutsättningar får ske.

Utvärderingsmodellen, utvärderingskriterier (tilldelningskriterier) och mervärde

En förvaltningsdomstols överprövning enligt LOU tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit

formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU (se HFD 2013 ref. 5).

Mawell har anfört att den utvärderingsmodell som använts inte fått genomslag i upphandlingen samt att den inbördes viktningen inte framgått av Ramavtalet.

Av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet framgår att vid utvärdering av avrop kommer Inera att använda sig av samtliga eller ett urval av nedanstående utvärderingskriterier för att fastställa det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet:

- Pris
- Lösningförslag
- Kompetens
- Erfarenhet
- Referensuppdrag
- Leveranstid
- Övertagandeprojekt
- Avslut av projekt
- Arbetsätt
- Testmetoder

Såsom Mawell anfört framgår det inte av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet vilken viktning som ska användas vid ett avrop mellan de olika utvärderingskriterierna. Att Inera först i samband med ett avrop tar ställning till vilka utvärderingskriterier som ska användas och vilken viktning som ska råda vid ett avrop innebär enligt förvaltningsrätten inte en väsentlig avvikelser från Ramavtalet. Enligt förvaltningsrätten finns det inte heller någon allmän skyldighet att i förfrågningsunderlaget till Ramavtalet ange vilken viktning som ska användas vid avrop och det är inte heller visat att Ineras agerat i strid mot de upphandlingsrättsliga principerna.

Vid en överprövning ska inte förvaltningsrätten bedöma om det mervärde en anbudsgivare tilldelats är rätt eller fel utan endast pröva myndighetens förfarande. Inera har i förfrågningsunderlaget till Avropet angivit hur utvärderingen och poängsättningen kommer att ske gällande mervärde. Vad Mawell anfört visar enligt förvaltningsrättens mening inte att utvärderingen skett godtyckligt och att det därför finns skäl för ingripande enligt LOU.

Vidare har Mawell anfört att Inera använt utvärderingskriterier som innebär en väsentlig avvikelse från förfrågningsunderlaget och strider mot likabehandlingsprincipen och transparensprincipen.

Av förfrågningsunderlaget till Ramavtalet framgår vilka utvärderingskriterier som kommer att användas vid ett avrop, bl.a. kompetens, erfarenhet och arbetssätt. I det Avropet har Inera valt att bedöma leverantörens bemanning av nyckelroller med kompetens och/eller erfarenhet som ska användas i det specifika uppdraget. Vidare bör leverantören i sitt avropsvar beskriva sitt arbetssätt kopplat till vid var tid gällande processmanual för applikationsförvaltning.

Enligt förvaltningsrättens mening ligger dessa preciseringar inom den ram som förförfrågningsunderlaget till Ramavtalet tillåter. Att Inera valt dessa utvärderingskriterier innebär därmed inte någon väsentlig avvikelse från Ramavtalet. Vidare finns modellen för utvärdering väl beskriven i Avropet. Att den framtida utvärderingen vid ett avrop ska beskrivas i detalj i det underliggande ramavtalet fråntar såsom Inera anfört syftet med en förnyad konkurrensutsättning. Såsom Inera anfört är det svårt att förutse framtida behov och vilka avrop som kommer att ske. Att det föreligger ett visst mått av osäkerhet kring framtida avrop ligger även i ramavtalets natur. Detta måste kunna accepteras, eftersom de avropande myndigheterna måste ges en möjlighet att kunna anpassa upphandlingarna utifrån sina behov. Den

utvärderingsmodellen och de utvärderingskriterier som Inera valt att tillämpa i Avropet ligger enligt förvaltningsrätten inom de ramar som förfrågningsunderlaget till Ramavtalet tillåter. Vad Mawell anfört i denna del utgör därför inte skäl för ingripande enligt LOU.

Prissättning och prisutvärderingen

Mawell anför att Ramavtalet innehåller bestämmelser som innebär att de priser som anbudsgivarna offererar vid avrop ska hållas inom samma tillåtna intervall inom samma konsultroll samt tillåtna intervall inom samma kompetensnivå, samt att Inera varit skyldiga att hålla sig till villkoren.

Av Kammarrätten i Stockholms dom den 24 augusti 2012 i mål nr 2615-12 framgår att den upphandlande myndigheten bör i stor utsträckning ha möjlighet att själv bestämma vilka ska-krav i ramavtalsupphandlingen som ska göras gällande vid den förnyade konkurrensutsättningen och endast de ska-kraven är myndigheten skyldig att kontrollera i anbuderna som ges in i den förnyade konkurrensutsättningen. Vilka villkor och ska-krav som gäller för den förnyade konkurrensutsättningen måste framgå av förfrågningsunderlaget som skickas ut till dem som bjuds in att lämna anbud.

I förfrågningsunderlaget till Ramavtalet anges att anbudsgivaren ska ange takpriser och att dessa ska följa angivna tillåtna intervaller inom samma konsultroll samt tillåtet intervall inom samma kompetensnivå.

Av Avropet framgår att "Leverantören är bunden av de takpriser som är lämnade i Ramavtalet. Leverantörens timpriser får således inte överstiga nämnda takpriser".

Enligt förvaltningsrättens mening har inte Inera angivit att ska-kravet på tillåtna intervaller mellan olika konsultroller och kompetensnivå som gällt i

Ramavtalet ska gälla även i Avropet. Att Inera valt att inte använda detta krav innebär enligt förvaltningsrättens bedömning vare sig en överträdelse mot LOU eller de upphandlingsrättsliga principerna. Inte heller invändning att Inera accepterat anbud som avviker från kraven i Ramavtalet innebär en sådan överträdelse.

Vidare anger Mawell att ett pris per konsultroll kan anges och att detta, samma, timpris ska anges både för applikationsförvaltningen och för vidareutveckling.

Av Avropets utformning och de formulär i vilket leverantören ska lämna sitt anbud framgår emellertid enligt förvaltningsrättens mening att olika priser kan lämnas för applikationsförvaltning och för vidareutveckling. Vidare anser förvaltningsrätten att det inte går att dra slutsatsen att Inera genom Ramavtalets formulering skulle vara bunden vid att samma timpris ska gälla både för applikationsförvaltning och för vidareutveckling. Vad Mawell anfört i denna del utgör därför inte skäl för ingripande enligt LOU.

Hur Inera i ett senare avrop valt att formulera förfrågningsunderlaget har enligt förvaltningsrätten ingen relevans för denna prövning.

Kraven på resurser

Mawell anför att anbudsgivaren har haft fog för att utgå från att det funnits en övre gräns som inte fick överstigas (4) och en undre gräns som inte fick understigas (mer än 3) vad gäller resursåtgång.

I Avropet anges att Inera gör den bedömningen att åtagandet avseende applikationsförvaltning exklusive vidareutveckling sammanlagt kommer att ta max 4 men mer än 3 heltidsanställda per månad i anspråk fördelat på markerade konsultrollerna (Förvaltningsledare, IT-arkitekt ,

Systemutvecklare, Databasdesigner och Testare) och kompetensnivåer.
Summan av resursinsats per konsultroll ska ligga inom intervallet 0 till max 2. Faktorn måste vara större än 0,1 och mindre än eller lika med 1.

Mawell anför att Ineras svar på publik fråga 37 ska läsas som så att "Tillåtna värden är max 4 men mer än 3 heltidsanställda per månad".

Enligt förvaltningsrättens mening går det dock inte dra denna Ineras svar på frågan. I texten ovanför tabellen som Inera hänvisar till i sitt svar framgår att det finns vissa tillåta värden det vill säga "Summan av resursinsats per konsultroll ska ligga inom intervallet 0 till max 2. Faktorn måste vara större än 0,1 och mindre än eller lika med 1.". Dessa måste leverantören förhålla sig till. Att leverantören inte är bunden av Ineras uppskattning resursåtgången framgår enligt förvaltningsrättens mening klar av både Avropet och svaret på publik fråga 37. Vad Mawell anført i denna del utgör därför inte skäl för ingripande enligt LOU.

SLUTSATS

Enligt förvaltningsrättens mening har Mawell inte visat att Inera brutit mot LOU eller de upphandlingsrättsliga principerna. Mawells ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Lars-Åke Johansson

Chefsrådman

Tobias Fredriksson har handlagt målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.